

PERMOR DE, PERMOR QUE, he tractat d'aquestes locucions, compostes de *per amor*, a AMAR (I, 261b15-60, 261a1-24), amb la detenció que mereixen aquestes importants partícules (que segurament hauria valgut més escriure com un sol mot + *de* o *que*, com es va fer en algunes edicions de la Gram. de Fabra). Suplementem-ho encara: «Ab lansa lo feriren per lo costat tant fortment, que lo cor li partí per mig: en aquesta passió e dolor estec lo Fill de Déu *per amor que* salvàs son poble; e murí per so que tu poguesses aver lig acabada, per la qual poguesses aver glòria», Lull (*Do. Pu.*, ed. Gili, § 8.11, p. 24). «Açò li donets *per amor que* gite tota la postema que té en lo ventre», 1.ª meitat S. XVI, *Llibre d'Animals de Caçar*, 26, còdex de la Bibl. Univ. de València.

Més corrent és encara *per amor de*: «Dix Phelip al hu dels patges: —Vés, *per amor de* mí, e porta'm una agulla de cosir ab un poc de fil blanc», «¿Poré yo gloriejar-me que *per amor de* mi siau tots ací venguts, e no *per amor de* mon pare?», «Puix veig que tes pregaríes són tan humils e justes: *per amor de* aquell per qui m'has conjurat, e *per amor de* tu, qui est mon natural senyor, yo só content de obeyr los teus manaments», JoMartorell (*Ag. I*, 359; II, 20; I, 33). «Presca Burriana --- que romanessen --- e D. P. Corneyl seria vengut ---; pregam-los molt carament que éls que romanguessen *per amor de* Nós, tro a dos meses», Jaume I (*Cròn.*, *Ag.*, p. 226); «En Bg. d'Entença venc en Romania, e amenà ben 300 hòmens a cavall; e --- lo megaduc venc a l'emperador e dix-li: —Sényer, aquest ric-hom és dels nobles hòmens d'Espanya --- e és dels bons cavallers del món, e és ab mi axí con a frare; e és vengut servir-vos per honor vostra e *per amor de* mi: per què, --- jo li daré la verga e'l capell del megaducat», Muntaner (fets de 1304, § 211, *Casac. VI*, 41.20; ed. Bof., p. 399).

En alguns textos antics, ho trobem combinat amb *en*, repetidament en el *Decam.*, p. ex.: «--- considerant la qualitat --- de Toscana, e vehent que ell --- en aquella no podia --- mostrar la sua valor; *emperamor* d'açò pres partit de --- anar servir aquell rey N'Alfonso ---» x, § 1, 552.12f. (en l'original només «considerando --- prese per partito»).

També en oc. ant.: «E quar ve en conoissemen / quascus homs plus tost per un cent / --- /, per vezer, no fay per auzir: / ieu tot *per amor d'ayssò* vuelh / a totas gens mostrar, ad uelh, / la dicha naissensa d'amors», Matfré Ermengaut (*Brev. d'Amor*, v. 383); (cf. *per la vostre' amor. Flamenca*, v. 2401, *per la sua amor* R. Guí. de Beziers).

I en escr. Renaix.: «*permor de* sa poruguesa volia cridar la cambretra», Pons Mass. (*Com anàvem dient*, 13). «La Nena va saltar del llit, i per una juntura del finestró va veure, a la claror de la celstia, el cabrer tossut que batzegava tot el seu cos, *permor de* donar més aire a la trepa de brètols que li feien costat, i de rebote amb violència el batall d'una esquella desmesurada», Coromines (*L'Avi dels Mussols* XVI, O. C., 565b13). Constato ara, amb satisfacció, que els bons escriptors d'avui l'usen cada cop més: «--- / Mai no

es banyava al mar, *per mor de* les varices, / i duia, pel cap baix, quatre o cinc dents postisses / ---», Joan Oliver (PQuart), *La Dama Ambivalent*; «és evident, des del punt de vista de l'Estat, que *per mor d'allò* que en diuen 'el consens', cal participar, donant o distribuint poder», Lluís Sala i Molins («El Món», 3-vi-83, pp. 24, 23); i el veig sota bones firmes valencianes a la revista *L'Espill*, 1985.

10 *Permudar, permuta, permutable, permutació, permutador, permutança, permutant, permutar, V. mudar Pern, V. perna*

PERNA, del ll. PĒRNA 'cuixa i cama juntes d'un animal', 'cuixa del porc', 'gambes de l'home'. □ 1.ª doc.: docs. Ss. x i xi.

«Porcos, berbices, non agnos nec *pernas*» a. 974 (*InvLC*); «*pernas* quatuor» a. 1020, en un doc. de la Colle. Moreau (B. N. P.) relatiu als Aspres (Croanques); «*perna* una et jùntolls de moltó --- *perna una et espallar*» a. 1105 (*BABL VI*, 391); «nullus homo, ultra querat, ipsam mediam *pernam*», doc. del Pla de Sant Tirs a. 1154 (*Cart. de Tavèrnoles*, p. 141.17); «dues *pernes* de cansalada» en un doc. de c. l'a. 1200, del Capbreu de Besora, que jo mateix lleigeix a l'Arxiu bisbal de Solsona (repetit sovint, lín. 16, 18, 19 etc.); «P. Martí --- fa 18 drs. e maa<1>la per por<c>s e per *perna*» en el Capbreu de la V. de Ribes, c. 1283 (*RLR IV*, 57). *L'InvLC* n'aplega moltes cites ja en un doc. original de 1194 —«*faciatis nobis pernam* de vestro meliori porco»—; i una vintena de casos des de 1097 a 1385, entre ells «e unam *pernam* porci salati» 1249, «un bequó de carn salada, de què fall més de una *perna*» 1369.

35 I en trobem pertot: «tres bacons de cansalada menys una *perna*», doc. de 1276 de la casa de Pere el Grai (V. la cita a *ALCOLLA*, I, 164a54); «Fa, lo mas de I. Rovira, de cens --- tres *pernes* de carn salada a quar nestoltes --- una *perna* de pes de 6 lliuras carniceras de miga caudera de cansalada», doc. de Vic del segle XIV (*BABL VIII*, 381-82). Continua en la mateixa forma en docs. moderns del NO.: «*perna e jùntols*: en docs. dels f° 113r^o i 114r^o, «fa --- una *perna*: mige --- Ant.^o Fogó de Organyà», *Spill* de Castellbè 45 (f° 113r, 114r, 32v); «dues fogasses de pa y una *perna* tersada y un cester de sivada», Capbreu de Rialb de 1602 (f° 56r, 1959).

Com veiem, doncs, *perna* apareix especialitzat de del principi en la cuixa dels animals, especialment I. del porc sacrificat; i sobretot si hom procura conservar la (en particular assecant-la amb sal, sovint combinad. amb l'acció de pans de glaç o neu, amb perfums de la llar etc.), en un mot: allò que posteriorment n'hen dit *pernils*. Però això no havia estat tot, ni sempre ha via estat així, car sempre hi havia hagut una aplicació animal més àmplia i fins humana. I això, que altre lllengües romàniques tendiren a descabdellar, en la nostra, encara que vagi tendir a encongir-se, i encara qu. amb els segles s'hagi anat momificant més i més, no h. desaparegut mai del tot, si bé relegat cada cop mé